

Šifra kandidata:
A jelölt kódszáma:

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK
TAVASZI VIZSGAIDŐSZAK

GEOGRAFIJA
FÖLDRAJZ
Izpitna pola 2
2. feladatlap

Obča geografija – Geografija Slovenije in Madžarske
Általános földrajz – Szlovénia és Magyarország regionális földrajza

Sreda, 6. junij 2012 / 90 minut
2012. június 6., szerda / 90 perc

*Dovoljeno gradivo in pripomočki: Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik. Kandidat dobi ocenjevalni obrazec.
Izpitni poli je priložena barvna priloga.*

Engedélyezett segédeszközök: a jelölt töltőtollat vagy golyóstollat hoz magával. A jelölt egy értékelőlapot is kap. A feladatlap egy színes mellékletet is tartalmaz.

SPLOŠNA MATURA
ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI VIZSGA

Navodila kandidatu so na naslednji strani.
A jelöltnék szóló útmutató a következő oldalon olvasható.

*Ta pola ima 20 strani, od tega 5 praznih. Barvna priloga ima 2 strani.
A feladatlap 20 oldalas, ebből 5 üres. A színes melléklet terjedelme 2 oldal.*

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na prvi strani in na ocenjevalni obrazec).

Izpitna pola vsebuje 26 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 50. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve, ki jih pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpišujte **v izpitno polo** v za to predvideni prostor.

Odgovarjajte v obliki povedi in ne le z besedo ali besedno zvezo. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

ÚTMUTATÓ A JELÖLTNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót!

Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg azt a felügyelő tanár nem engedélyezi!

Ragassza vagy írja be kódszámát a feladtlap első oldalának jobb felső sarkában levő keretbe és az értékelőlapra!

A feladtlap 26 feladatot tartalmaz. Összesen 50 pont érhető el. A feladatlapon a feladatok mellett feltüntettük az elérhető pontszámot is.

Válaszait töltőtollal vagy golyóstollal írja a **feladtlap** erre kijelölt helyére! Válaszoljon mondat formájában, ne csak szavakkal vagy szó szerkezetekkel! Olvashatóan írjon! Ha tévedett, a leírtat húzza át, majd válaszát írja le újra! Az olvashatatlan megoldásokat és a nem egyértelmű javításokat 0 ponttal értékeljük.

Bízzon önmagában és képességeiben! Eredményes munkát kívánunk!

Prazna stran
Üres oldal

OBRNITE LIST.
LAPOZZON!

Obča / Általános

1. Napišite štiri različne obnovljive energijske vire.

Soroljon fel négy különböző megújuló energiaforrást.

(2 točki/pont)

2. Opišite dve pomanjkljivosti proizvodnje električne energije na način, ki ga prikazuje slika 1 na Prilogi k Izpitni poli 2.

Írja le a villamosenergia termelésének két hátrányát olyan módon, amint azt az 2. sz. feladatlap mellékletében az 1. sz. kép ábrázolja.

1 _____

2 _____

(2 točki/pont)

3. Napišite energijski vir, ki je bil najpomembnejši med industrijsko revolucijo v 19. stoletju, in opišite vzrok, ki je z razvojem industrije vplival na zmanjševanje njegovega pomena.

Nevezze meg a 19. században zajló ipari forradalom legfontosabb energiaforrását, és írja le azt az okot, amely az ipar fejlődésével befolyásolta jelentőségének csökkenését.

Energijski vir / Energiaforrás: _____

Opis / Leírás: _____

(2 točki/pont)

4. K posamezni industrijski panogi pripišite črko pred razmestitvenim dejavnikom, ki najpomembneje vpliva na njeno namestitev. Posamezno črko napišite le enkrat.

Az egyes iparághoz írja annak a telepítő tényezőnek a betűjelét, amely legnagyobb mértékben befolyásolja annak telepítését. Minden betűt csak egyszer használjon fel.

_____ textilna industrija / <i>textilipar</i>	A tržišče / <i>piac</i>
_____ barvna metalurgija / <i>színesfémkohászat</i>	B delovna sila / <i>munkaerő</i>
_____ živilska industrija / <i>élelmiszeripar</i>	C surovine / <i>nyersanyagok</i>
_____ lesna industrija / <i>faiipar</i>	D energijski vir / <i>energiaforrás</i>

(2 točki/pont)

5. Najbolj razvite države sveta so že prešle predindustrijsko in industrijsko obdobje družbenega razvoja. Na kateri stopnji razvoja so danes in zakaj?

A világ legfejlettebb országai már meghaladták a társadalmi fejlődés iparosodás előtti és iparosodási korszakát. A fejlődés mely fokán vannak manapság, és miért?

Stopnja razvoja / *A fejlődés foka:* _____

Pojasnitev / *Magyarázat:* _____

_____
_____

(2 točki/pont)

Slovenija 1 / Szlovénia 1

6. Od naštetih pedogenetskih dejavnikov obkrožite tistega, ki je najpomembnejši za lastnosti in prostorsko razširjenost prsti v Sloveniji:

A felsorolt talajképző tényezők közül karikázza be azt, amely legnagyobb hatással van a szlovéniai talajok tulajdonságaira és elterjedtségére.

podnebje éghajlat	matična podlaga alapkőzet	čas idő	živi organizmi v prsti a talaj élő organizmusai
----------------------	------------------------------	------------	--

(1 točka/pont)

7. Katero rastlinsko mejo prikazuje slika 2 na Prilogi k Izpitni poli 2? Opišite razliko pri tej meji med alpskimi pokrajinami in visokimi planotami dinarskokraških pokrajin.

Melyik növényhatárt ábrázolja a 2. sz. feladatlap mellékletében a 2. sz. kép? Írja le a különbséget az alpi térség és a dinári-karszti térség magassfennsíkainak növényhatára között.

Rastlinska meja / Növényhatár: _____

Opis / Leírás: _____

_____

_____

_____

(2 točki/pont)

8. Imenujte tip prsti, ki je značilen za površje iz trdih karbonatnih kamnin, kakor ga prikazuje slika 2 na Prilogi k Izpitni poli 2. Napišite eno značilnost tega tipa prsti razen (ne)rodovitnosti.

Nevezze meg azt a talajtípust, amely a 2. sz. feladatlap mellékletében a 2. sz. kép szilárd karbonátközetekre jellemző. Írja le a jellegzetességek egyikét a termékenység-terméketlenség kivételével.

Tip prsti / Talajtípus: _____

Značilnost / Jellegzetesség: _____

_____

(2 točki/pont)

9. Na črte vpišite pravičen pojem oziroma geografsko ime. Izbirajte med: kislá (prst), Savinja, Mura, karbonatni (nanosi), silikatni (nanosi). Vsakega izberite le enkrat.

Írja a vonalakra a helyes fogalmat, illetve földrajzi nevet. Választhat a savanyú föld, Savinja, Mura, karbonátos hordalékok, szilikáthordalékok fogalmakból. Minden fogalmat csak egyszer használjon fel.

Med naše najrodovitnejše in za kmetijstvo najpomembnejše prsti sodi evtrična rjava prst, ki je

med drugim značilna za _____ nanose ob Savi in

_____. Za _____ nanose ob Dravi in

_____ je značilna distrična rjava prst, ki je po reakciji

_____.

Hazánk legtermékenyebb és a mezőgazdaság szempontjából legfontosabb talajai közé a

tápanyagokban gazdag barna talaj tartozik, mely többek között a Száva és

_____ folyók menti _____ hordalékokra

jellemző. A Dráva és _____ menti _____

hordalékokra a disztrikus barna talaj a jellemző, amely reakciója alapján

_____.

(3 točke/pont)

10. Imenujte slovenski makroregiji, v katerih prevladujejo naravni listnati gozdovi.

Nevezze meg azt a két szlovén nagytájat, ahol a természetes lombhullató erdők az uralkodók.

1 _____

2 _____

(1 točka/pont)

11. Razložite, zakaj je pri nas več iglastih gozdov, kakor bi pričakovali glede na podnebne in talne razmere.

Magyarázza meg, miért van nálunk több tűlevelű erdő, mint azt az éghajlat és a talaj alapján feltételezhetnénk.

(1 točka/pont)

Slovenija 2 / Szlovénia 2

12. Navedite tri različne pogoje, ki so poleg naravnih zanimivosti potrebni za razvoj turizma v nekem kraju.

Soroljon fel három különböző feltételt, amelyek a természeti érdekességek mellett szükségesek egy adott térség idegenforgalmi fejlődéséhez.

1 _____

2 _____

3 _____

(2 točki/pont)

13. Turizem postaja vse pomembnejša dejavnost, s katero se preživljajo domačini na zavarovanih območjih. Opišite vzrok za to.

A turizmus egyre jelentősebb tevékenységgé válik, amelynek segítségével a lakosság saját megélhetését biztosíthatja a védett területeken. Írja le ennek okát.

_____

_____

(1 točka/pont)

14. Pomagajte si s sliko 3 na Prilogi k Izpitni poli 2 in obkrožite DA, če trditev drži, oziroma NE, če trditev ne drži.

A 2. sz. feladatlap mellékletének 3. sz. képe segítségével döntse el az állítások helyességét. Karikázza be az IGENT, ha az állítás igaz, illetve a NEM szót, ha az helytelen.

V Obalno-kraški regiji je turizem izrazito sezonski.

A Tengerszemlelék karsztrégióban a turizmus kifejezetten szezonális.

DA / IGEN   NE / NEM

Gorenjska regija ima večji delež ležišč v hotelih in podobnih namestitvenih objektih kakor Zasavska regija.

A gorenjskói régiónak nagyobb részesedése van a fekvőhelyekben a szállodai és hasonló szállásolási objektumokban, mint a Száva menti régiónak.

DA / IGEN   NE / NEM

Največjo zasedenost ležišč pozimi imajo kraji v alpskih pokrajinah.

Télen az alpi területeken a legnagyobb a fekvőhelyek foglaltsága.

DA / IGEN   NE / NEM

(2 točki/pont)

15. Imenujte opisane turistične kraje in navedite obliko oziroma vrsto turizma, ki je značilna za posamezni kraj.

Nevezze meg a leírt idegenforgalmi helyeket, és írja le a rá jellemző turizmus formáját, illetve fajtáját.

A

Kraj je izhodišče izletov in planinskih poti, ponuja raznovrstno rekreacijo za sprehajalce, pohodnike, kolesarje in alpiniste. Po osojnih pobočjih Vitranca so nanizane smučarske proge in žičnice, v dolini Planice pa smučarske skakalnice.

A hely kirándulások és hegyi utak kiindulópontja, a sétálóknak, túrázóknak, kerékpárosoknak és alpinistáknak különféle rekreációs lehetőségeket kínál. A Vitranc árnyas lejtőin sípályák és felvonók sorakoznak, a Planica völgyében pedig több ugrósánc található.

Ime kraja / A hely neve: _____

Oblika turizma / A turizmus formája: _____

B

Svojo turistično dejavnost je kraj razvil zaradi izvirov termalne vode. Leži vzhodno od sotočja rek Krke in Save. Zunanji in notranji del kopališča predstavljata največji bazenski kompleks v Sloveniji.

Turisztikai tevékenységét a hely hévforrásai alapján fejlesztette. A Krka és a Száva folyók torkolatától keletre terül el. A fürdő külső és belső része Szlovénia legnagyobb medencekomplexumát képezi.

Ime kraja / A hely neve: _____

Oblika turizma / A turizmus formája: _____

C

Na začetek turizma v tem kraju sta odločilno vplivala lega ob morju in blago podnebje. Ob raznovrstni turistični ponudbi je tu največ prenočitvenih zmogljivosti v Sloveniji.

E hely idegenforgalmának kezdeteit a tenger menti fekvés és az enyhe éghajlat határozta meg. A változatos turisztikai kínálat mellett itt van a legnagyobb kapacitású szállásolási szolgáltatás Szlovéniában.

Ime kraja / A hely neve: _____

Oblika turizma / A turizmus formája: _____

(3 točke/pont)

16. Vzročno-posledično pojasnite vpliv turizma na selitvene tokove in na dejavnostno sestavo prebivalstva v obalnih občinah Slovenije.

Magyarázza meg ok-okozati összefüggéssel a turizmus hatását a szlovéniai Tengermellék községei lakosságának vándorlási áramlataira és tevékenységek szerinti összetételére.

Pojasnitev selitvenih tokov / A vándorlási áramlatok magyarázata: _____

Pojasnitev dejavnostne sestave / A lakosság tevékenység szerinti összetételének magyarázata:

(2 točki/pont)

Magyarország 1 / Madžarska 1

17. Nevezzen meg három különböző külső erő által létrejött üledéket az Alföld nagytáj térségében!

Imenujte različne usedline, ki so v makroregiji Alföld nastale pod vplivom vsaj treh različnih zunanjih dejavnikov.

1 _____

2 _____

3 _____

(2 pont/točki)

18. Hogyan érvényesül a medencejelleg a Kárpát-medencében, illetve Magyarországon? Döntse el, hogy igazak-e vagy hamisak az alábbi állítások! Írjon „I” betűt az igaz, illetve „N” betűt a hamis állítás elé!

Kako se uveljavlja kotlinski značaj v Panonski kotlini? Ugotovite, ali so spodaj naštete trditve resnične ali napačne. Pred resnične napišite črko »I«, pred napačne pa črko »N«.

_____ *A medencében jelentős mennyiségű a felszín alatti vízkészlet.*
V kotlini je veliko podzemnih voda.

_____ *A medenceperemen történő hóolvadás következtében megáradhatnak a magyarországi folyók.*
Zaradi taljenja snega v gorah, ki obdajajo Panonsko kotlino, lahko reke na Madžarskem poplavljaajo.

_____ *Magyarország felszíni vizeinek csaknem teljes mennyisége a szomszédos országokból érkezik.*
Površinske vode na Madžarskem skoraj v celoti izvirajo v sosednjih državah.

_____ *Télen rövid ideig borítja hó az őszi vetést, így a fagy könnyebben pusztítja a növényeket.*
Pozimi snežna odeja pokriva posevke le kratek čas, zato rastline lažje zmrznejo.

_____ *A hegységekben végzett erdőirtás növeli a csapadékmennyiséget.*
Goloseki v gorovjih povečujejo količino padavin.

(2 pont/točki)

19. *Röviden írja le, milyen veszélyek fenyegetik a talajokat Magyarországon, majd vázolja ezek megakadályozásának, illetve javításának lehetőségeit!*

Opišite, kaj ogroža prst na Madžarskem, in predlagajte način, kako bi se to lahko preprečilo oziroma stanje izboljšalo.

Veszély / Ogroženost: _____

Ennek megakadályozása, javítása / Preprečitev oziroma izboljšanje stanja: _____

(2 pont/točki)

20. *Az Alföldön nagy gondot jelentett a 20. század elejéig a futóhomok megkötése. Egy igen gyorsan növő, igénytelen, szárazságot tűrő fa ültetésével próbálták ezt megoldani. Melyik ez a fafajta, és milyen negatív következményekkel járt a növény elterjedése?*

V pokrajini Alföld je živi pesek vse do začetka 20. stoletje povzročal veliko težav. Problem so poskušali odpraviti s saditvijo hitro rastočega, nezahtevnega, proti suši odpornega drevesa. Katero je to drevo in kakšne so slabosti njegovega širjenja?

A fafajta neve / Ime vrste drevesa: _____

Elterjedésének negatív következménye / Slabosti razširitve: _____

(2 pont/točki)

21. *Figyelmesen nézze meg a lenti képet.*

Magyarázza el, miért találhatóak az Alföldön sok helyen effajta fasorok a szántóföldek és az utak mentén!

Pozorno si oglejte spodnjo sliko.

Pojasnite, zakaj so take ravne vrste dreves ob njivah in cestah v mnogih delih pokrajine Alföld.

Slika 1 / 1. sz. kép

(Vir: Gaál M. 2008)

Magyarázat / Pojasnitev:

(2 pont/točki)

Magyarország 2 / Madžarska 2

22. *A városiasodás vagy urbanizáció folyamata az utóbbi évtizedekben felgyorsult. Milyen Magyarország városlakóinak aránya az összlakossághoz viszonyítva?*

Proces urbanizacije se je v zadnjih desetletjih pospešil.

Kolikšen je delež mestnega prebivalstva na Madžarskem v primerjavi s skupnim številom prebivalstva?

_____

(1 pont/točka)

23. *Nézze meg a 2. sz. feladatlap mellékletében levő 4. sz. képet, és nevezze meg a térképen található két legnagyobb agglomerációs térséget Magyarországon!*

Oglejte si zemljevid na sliki 4 v prilogi k Izpitni poli 2 in na podlagi tega ugotovite, kateri sta dve največji območji aglomeracije na Madžarskem.

1 _____

2 _____

(1 pont/točka)

24. *Sorolja fel, melyik nagytájak találkozásánál alakult ki a legnagyobb agglomerációs térség Magyarországon.*

Navedite, na stičišču katerih makroregij se je razvila največja aglomeracija na Madžarskem.

1 _____

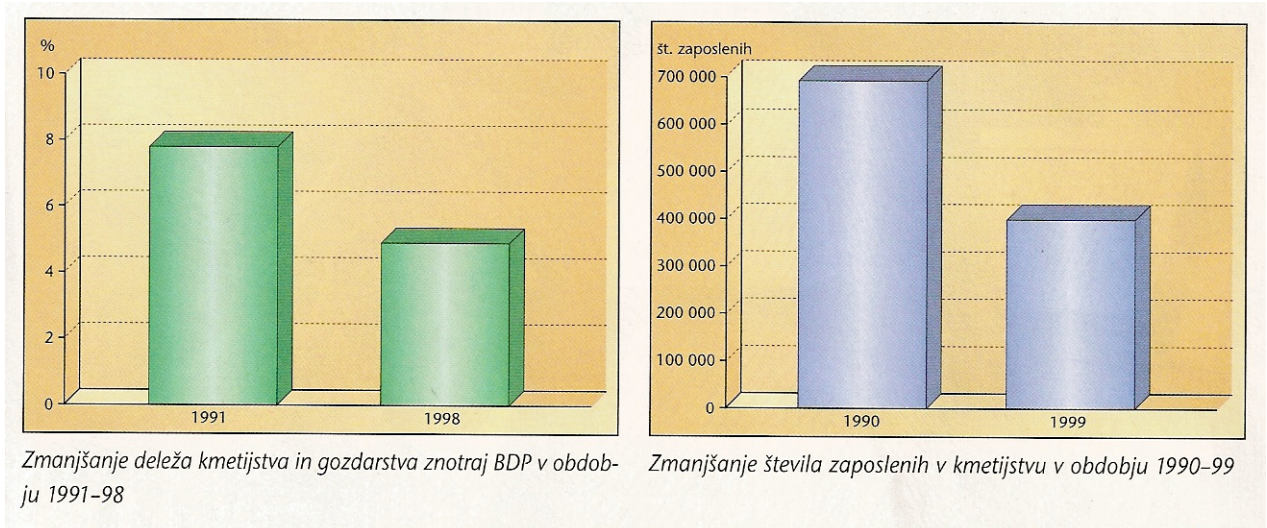
2 _____

3 _____

(2 pont/točki)

25. A mezőgazdaság szerepe a magyar gazdaságban erősen csökkent. Nézze meg a 2. sz. képen lévő grafikonokat, és írja le, hogy a GDP hány százalékát tette ki és hány embert foglalkoztatott a mezőgazdaság a kilencvenes évek kezdetén. Néhány szóban írja le, milyen jövő áll a grafikon alapján a mezőgazdaság előtt.

Vloga kmetijstva v madžarskem gospodarstvu je močno upadla. Oglejte si grafikona na sliki 2 in napišite, kolikšen delež BDP je predstavljalo kmetijstvo in koliko je bilo zaposlenih v tej panogi na začetku devetdesetih let na Madžarskem. Na podlagi grafikonov na kratko opišite, kakšno prihodnost napovedujete kmetijstvu.

Slika 2 / 2. sz. kép

(Vir: Senegačnik, J., in drugi, 2006: Evropa, geografija za 2. in 3. letnik gimnazij. str. 83. Modrijan. Ljubljana)

A GDP százaléká / Odstotek BDP: _____

A mezőgazdaságban foglalkoztatottak száma / Število zaposlenih v kmetijstvu: _____

A mezőgazdaság feltételezett jövőképe / Prihodnost kmetijstva: _____

(2 pont/točki)

**OBRNITE LIST.
LAPOZZON!**

26. A városi élet az emberek többsége számára vonzó, de ugyanakkor negatív következményekkel is jár. Fogalmazza meg a túlzott városiasodás két negatív következményét, és írja le, véleménye szerint milyen módon lehetne rajtuk javítani.

Življenje v mestu je privlačno za večino ljudi, vendar ima hkrati svoje slabosti. Opišite dve negativni posledici intenzivne urbanizacije in predlagajte, kako bi te posledice po vašem mnenju lahko omilili.

Következmény / Posledica I.: _____

_____

Ennek javítási lehetősége / Možnost omilitve: _____

_____

_____

Következmény / Posledica II.: _____

_____

Ennek javítási lehetősége / Možnost omilitve tega: _____

_____

_____

(4 pont/točke)

Prazna stran
Üres oldal

Prazna stran
Üres oldal

Prazna stran
Üres oldal

Prazna stran
Üres oldal